

Dades del document

Investigador: Riera, Santi

Data de publicació: 2011-06-18

Descripció

Frédéric-Charles-Chrétien-Louis Büchner va néixer a Darmstadt el 29 de març de 1824. El 1843 va estudiar filosofia a Giessen i tot seguit va començar els estudis de Medicina. Val a dir que en aquells anys la medicina feia un canvi de rumb amb l'ajut de la química i de la microscopia, de la mà de Liebig i de Bischoff. Endemés, va compaginar la filosofia i la medicina amb l'estètica. Després d'una estada de sis mesos a Strasbourg va superar els exàmens finals de medicina a Giessen el 1848. Durant el mateix any va presentar la tesi doctoral *Supplément à la doctrine de Hall sur un système nerveux excito-moteur*, el tema principal de la qual és l'afirmació que no es pot concebir l'ànima sense un substrat material.

Viatjà a Wuertzburg, on va conèixer Virchow, i a Viena, on completà la seva formació musical. De retorn a Darmstadt, va col·laborar amb el *Journal médico-legal de Fribourg*.

Tot seguit acceptà la plaça d'adjunt a la clínica de Tubingue, del professor Rapp, especialitzant-se en la sífilis, la farmacologia i la medicina legal. Escrivé nombrosos articles, ben rebuts per la comunitat mèdica a *Clinique allemande* i a *Archives de Virchow*.

L'any 1854 assisteix, a Tubingue, a una reunió de naturalistes que serà el punt de partida del seu llibre més famós: *Force et Matière*, el qual genera una polèmica que Büchner no desitjava. Es tracta de l'escrit més influent, però certament complicat, de Büchner. De nou a Darmstadt, continua la polèmica científica sobre aquesta obra; mentrestant, *Force et Matière* es tradueix a l'anglès, al francès a l'italià, al rus i a l'espanyol (Madrid, 1863).

L'any següent escrivé *Nature et Esprit*, on dos amics parlen del materialisme. Dels dos volums de què consta l'obra només es publica el primer. Un article, "Hemo-cristaux et leur signification au point de vue médico-legal", als *Archives de Virchow*, li val una medalla.

L'any 1860, als trenta sis d'edat, es casa amb Sophie Thomas de Francfort.

Dos anys més tard veu la llum *Science et Nature*, l'obra que complementa *Force et Matière*, i el 1864 tradueix l'última obra de Lyell. Quatre anys més tard hom publica una obra que versa sobre la teoria de l'evolució darwiniana. Finalment, el 1870 apareix la seva última obra: *D'où venons nous? Qui sommes nous? Où allons nous?*

L'hivern 1872-1873 el passa als EUA i a partir d'aquest viatge, fins a la seva mort, esdevinguda l'any 1899, Büchner du una vida retirada de l'activitat científica.

Informació

Obres de L. Buchner a l'Ateneu Barcelonès

El hombre y su lugar en la Naturaleza. Traduïda per Enrique Soms i Casteliu. Madrid: Est. Tipogràfic de Ricardo Fé, 1886.

L'autor parla de la "derivació sísmica de l'home". Al pròleg esmenta el Dr. Page com autoritat valedora de la nova ciència.

Force et Matière. Paris : Reinwald ; Leipzig : Théodore Thomas, 1876

La vie psychique des bêtes. Traduïda de l'alemany pel Dr. Ch. Letourneau. París: C. Reinwald, 1881

L'homme selon la science / Force et matière / Conférences sur la Théorie darwinienne.

Comentari: Büchner passa pel darvinisme per tal d'incidir sobre el materialisme. Fa l'efecte d'una estratègia per a no rebre directament els atacs que es produiran

indefectiblement contra Darwin.

Refutacion del tratado Fuerza y materia del doctor en medicina Luis Büchner. Pedro Vergés y Vernis. Barcelona : Tip. Católica, 1883

Louis Büchner és una figura de segon ordre en el camp de les ciències naturals que assisteix i participa en la lluita entre conservadors i darwinistes que *l'Origen de les espècies* va generar en la segona meitat del dinou. Büchner es posa al costat de Darwin però per a ell el darwinisme és el camí que el mena a una posició més global en les ciències: el materialisme i el positivisme.

Algunes de les seves obres foren traduïdes al castellà (a l'Ateneu tan sols hi ha una traducció) però les seves teories van ser conegudes a Catalunya a través de les edicions franceses, en especial l'obra més important (*Force et matière*). De fet, les obres de Büchner són considerades, en especial des de La Revista de Espanya, i de manera global, com un catecisme dels materialistes.

A una importància secundària, però, correspon una resposta també secundària. Tot i així, el sector més conservador de la societat el titlla d'ateu i els seus llibres són considerats una propaganda (inadmissible) d'ateisme. N'és una prova el llibre de Pedro Vergés y Vernis, llicenciat en medicina y cirurgia. En aquesta *Refutación* s'hi troben perles molt significatives. Vegem si no: "Si tu amor, Dios mio, mandó a JC al mundo para expiar el crimen del hombre (...)". I, el que és més curiós, el tractat de P. Vergés és, teòricament, un tractat científic.

Els arguments de rebuig, doncs, del materialisme per part de la societat més conservadora s'autoeliminen, des d'un punt de vista científic, ells mateixos. En realitat sostenien que la intel·ligència era una qualitat de l'ànima humana, i que no pot procedir de la matèria cerebral; endemés, l'ànima humana és – deien – independent del cos a que resta unida. D'altra banda, per ser Büchner una figura de segon ordre, els seus llibres tenen una incidència relativament feble en el sector científic més progressista, sense que això vulgui dir que aquesta influència no va existir: com autor de teories prodarwinistes i promaterialistes va tenir una gran influència entre un públic menys o gens especialista.

Bibliografia

Ferrater Mora, Josep. ***Diccionario de filosofia*** . Barcelona: Círculo de Lectores, 2001-2002. Tomo I [A-D], p. 441.

Gregory, Frederick. ***Scientific materialism in nineteenth century Germany*** . Dordrecht: Reidel Publishing, 1977.